

Sögan endurtekur seg

Tann ágangur, ið Dagblaðið gongur á odda fyrri móti William Heinesen, er tað, ið skaldið á sinni tók til at:

Vipan hatar kongar, sum fyrr hon ger tað enn.

Ikki minni hunddálk-
aður enn William nú
verður av andaligum
pinkulingum, varð Henrik
Ibsen av egnum lands-
monnum. Har vóru álopinu
so fúl, at Ibsen tók til rým-
ingar og steig ikki sin fót
aftur á Noregi, fyrr enn 27
ár vóru liðin.

Tveir andans dvørgar, ið
roynda eftir tátøkum

evnum at svarta hann, eru
farnir i gloymskunnar
hav, meðan Henrik Ibsen
er lika spillvandi enn, tó
hann doyði i 1906.

Sama er við William
Heinesen. Tað er honum
mangar ferðir stórur heitur
at verða niðurrivin i Dag-
blaðnum, enn um hann
hevði fingið ein riddara-
kross frá sjálvari Mar-
gretu drotning.

William vil liva i meira
enn 1000 ár hereftir, um
ikki atombumban hevur
týnt alt, ið livandi er á
Guds grønu jørð.

Eitt tað seinasta, ið

Henrik Ibsen segði var:

»Sá langt min digtning
sætter sind i brand

sá langt går grænsen for
mitt fædreland«

— hann kendi seg sum
verðinsborgara.

Sama er við Williami.
Tað hevur einki at siga á
hvørjum máli hann
skrivar á, ti tað hann
hevur givið, hevur gjørt
hann til verðinsborgara.

Vit føroyingar kunnu
vera ernir av honum. Lat
so bara onkran nevna okk-
um spýttstleikjarar.

Viggo Dalsgaard

Ikki nóg mikið at mótmæla

Tað vóru vælvald og helst
eisini vælmeint orð frá
Niels Debes, býráðslimi
fyrri Fólkaflokkinn i Dag-
blaðnum mánadagin.

Niels fanst at skrivin-
gini i málagnu sínum, og
helt, at henda skrivin-
g var »gøtudreingjamentalit-
etur«.

Einki er at ivast i, at tað
eisini eru mong onnur
fólkafloksfólk, sum ikki
taka undir við hesi skrivin-
g.

Umfraamt tað, at skrivin-
gin i Dagblaðnum mang-

an hevur drivið hampafólk
til vanvit, rakti skrivin-
gini tibatut nú til seinast
Fólkaflokkinn sjálvan.

Hendan fúla skrivin-
g var nevniliga ein av
høvuðsorsøkunum til at
Fólkaflokkurin setti seg
sjálvan uttan fyrri alla
landspolitiska ávirkan —
og kemur helst at sita úti i
myrkurum i langa tíð enn.

Men aftur til Niels
Debes. Takk fyrri skilagóð
orð, men eitt skalt tú, eins
og onnur hampafólk i
Fólkaflokkinum vita:

Tilik mótmæli eru ikki
nóg mikið fyrri aftur at
rokna flokk tykkara mill-
um hampafólk.

So leingi tit hava spili-
klútin og hansara harkalið
á Traðarvegnum sum
stavnafólk tykkara, eru tit
allir lika ringir.

— So leingi tit lata
»gøtudreingjamentalit-
et« vera tykkara málagn,
hava vit ílt við at taka
tykkara mótmæli fyrri fult.

t.

Paraduuppskot fólkafloksins

Tann 21/10 1985 var
fyrsta viðgerð av uppskoti
Fólkafloksins um at
kanna og gera møgular
broytingar i lógini um
heimastýrisskipan okk-
ara.

Framsøgumaður Fólka-
floksins Jógvan Sund-
stein segði, at nú vóru
nógv ár gingin, síðan
henda skipan var komin,
og sjálvt um Fólka-
flokkurin ongantíð hevði
góðkent hesa skipan, so
høvdu teir virkað undir
henni.

Óg út frá tí vildu teir tí
vera við at broyta hesa
lóg.

Umboð Tjóðveldisfloks-
ins vóru heili tvey, sum
tóku orðið, og tey fegn-
aðust um positivu støðu
Fólkafloksins.

Karin Kjølbro segði:
»Tað eru Guðs børn, sum
batna« og Hans J. Debes
fegnaðist um uppskot
Fólkafloksins, tað bar á

sjálvstýrissleið.

Okkara framsøgumaður
Poul J. Olsen segði bart
út, at vit stóðu við tað,
sum var sett i samgongu-
skjalið, og einki meira. Vit
vóru væl nøgdir við ta
skipan, sum vit hava, men
greitt er, at okkurt er, sum
treingir til at broytast.

Hilmar Kass visti á, at
verandi lóg var so væl
smíðað, at hon tann dagin

i dag, 37 ár aftaná at hon
kom i gildi, var fyrmynd
fyrri onnur lond.

Aftur til umboð Fólka-
floksins Jógvan Sund-
stein, sum segði, at hann
og Fólkaflokkurin vóru
farnir at óttast fyrri, at tær
ætlanir, sum vóru frammi
um eina felags uniön
innan E.F. um tær vóru
framar, so vil verandi
heimastýrisslóg ikki
tryggja Føroyum frá at
fylgja við Danmark. Ti
vildu teir hava broytingar,
sum kunnu halda Føroyar
uttan fyrri.

Tað kann væl vera
at nakað er i hesum, men
Jógvan Sundstein, hvi
ikki leggja sannleikan á
borðið?

Við verandi donsku
stjórn, sum fult og heilt
gongur inn fyrri einum
europeiskum felagsskapi,
sum við tí stuði, ið sama
stjórn fær úr Føroyum frá
verandi fólkatingsum-

boðum, so verður vandi á
ferð fyrri Føroyar, ti sann-
leikin er jú tann, at júst
hesir tankar eru stuðlaðir
av verandi umboðum okk-
ara á Fólkatingsi.

Gloymdir eru tankarnir
um einar meira sjálv-
stoðugar Føroyar.

Bæði Óli Breckmann og
Pauli Ellefsen styðja
donsku stjórnina, sum jú
gongur inn fyrri einum
viðkaðum EF felagsskapi
við tí, sum har við fylgir.
Óg tæy, sum fylgja við, eru
greið yvir, at so leingi um-
boðan okkara er tann hon
er, so er veruligur vandi á
ferð.

Fyrri at fjala yvir krøvini
frá Fólkaflokkinum fyrri
stuðul sin til stjórnina, so
setur formaður floksins
hetta paraduuppskotið
fram á Løgting, og sannli-
ga, Tjóðveldisflokkurin
gloypti tí rátt.

Flokkurin sum segði
»Eingin við síðuna og
eingin omanfyri Løgtingi-
ð« hevur heilt gloymt
hesar reglur. I dag viðger
sami flokkur áhuga
føroyinga sum
handilsvøru við donsku
borgarligu stjórnina.

Óli Breckmann hevur
ferð eftir ferð sagt, at
hann vil krevja, at bæði

statsministerin og aðrir
fakministerar, at teir
standa við orð og lyftir,
sum teir hava givið
honum, fyrri stuðul hans-
ara.

Hvørji eru krøvini, og
hvørji eru lyftini?

Danska stjórnin skal
vita, at tað er tann til eina
og hvørja tíð verandi
meiriluti á Føroya Løg-
tingi, sum umboða Føroya
fólk og ikki tilvildarligir
stuðlar frá Fólkaflokk-
inum og Sambandsflokk-
inum.

Sverre Midjord

Ríkisfelagsskapurin

Virðið i sjálvum ríkis-
felagsskapinum er fyrri
okkum javnaðarfólk ikki
einans krónur og oyru úr
danska ríkiskassanum,
men eitt náttúrligt sam-
starv, har vit sjálvir eiga
at skipa okkara egnu
viðurskifti i egnum landi.

Ætlanin við heimastýr-
islogini var náttúrliga
hon, at sohvørt sum vit
mentust, skuldu skyldur
og ábyrgd okkara egna
vaks. Einki er meiri
náttúrligt.

I hesum liggur hvørki
kvetting ella loysing frá
hinum partinum av rík-
inum.

Stuðulin úr danska
ríkiskassanum man nú
liggja umleið 700 milliónir
krónur til samans. 95% av
hesi upphædd fara til
rakstrarútreiðslur, meðan
einans 5% eru ilögur.

Av teimum samlaðu
ríkis og landskassau-
treiðslunum var ríkisins
partur i 1983/84 34%.
Hesin partur hevur síðan
1975/76, tá hann var 40%,
liðandi verið minkandi.

Hóast hesa minking i
prosentum, so má sigast,
at vøksturin i milliónum

er rættuliga greifligur, frá
214 milliónum krónum i
1975 til heilar 700 millión-
ir krónur i dag.

Hesin vøkstur stendst
uttan iva av tí, at almennu
útreiðslurnar eru so ræðu-
ligt óktar hesi seinastu
árin.

I 1978 varð sett niður
nevnd av statsministar-
inum at endurskoða ta
endurgjaldsskipan, sum
var »praktisera« imillum
londini bæði.

Vert er at nevna i hesum
sambandi, at henda
skipan ikki tykist at hava
sama virði nú eins og áður.

Endamálið hjá nevndini
var at royndu at fáa eina

meira einfalda skipan, eins
og gjørt var i Danmark
við blokkstudningi fyrri
nógvum árum síðan.

Nevndin greiddi úr
hondum eitt uppskot um
eitt slag av blokkstud-
ningi, sum uttan iva hevði
verið okkum til fyrimunar,
og ment føroysku tjóðina.

Ivasamt er, um nakar
møguleiki er i dag fyrri at
fáa eina so líðliga skipan,
sum har var i uppskoti.

Vit fingi prógv fyrri, nú
landsstýrið var og sam-
ráddist við ríkismynd-
guleikarum um ávis náttúr-
lig sosialmál, og einki fekk
burtur úr, at tað er neyð-
ugt beinavegin nú at fara
i samráðingar við danir
um eina fastari skipan,
møguliga eitt slag av
blokkstudningi, soleiðis at
vit fáa freiði á hesum
viðurskiftum, og síðan fáa
lagt okkara búskap har
eftir.

Tað dugir ikki longur at
krúpa uttan um hesa
stöðu, eins og fólkaflokk-
urin og sambandsflokkur-
in megnaðu i fyrra
ár.

Jørgen Thomsen

Til lukku SU

28. október i ár vóru 20 ár
liðin síðan Sosialistiskt
Ungmannafelag varð
stovnað. SU helt føðing-
dag sin i Sosialinum sein-
asta leygardag, og tað við
liði. Óført PR fyrri felagið,
ið helst fall á eitt turt stað.

Taðs, um Tófrinn Smith
bar fram viðvíkjandi søgu
felagsins var eisini stutt-
ligt, men rættiliga áhuga-
verð var frágreiðingin hjá
formanninum Eyðólv
Dimon. Serliga áhuga-
verður var hann, tá hann
segði, at Javnaðarflokk-
urin mátti vísa á ein fram-
burðspolitikk, ið stýrir
nógv meira móti einum
rættvisari samfelag (enn
hizartil?).

Góð Eyðólv — hvi
skuldi Javnaðarflokkurin
gjørt tað? »Teir, sum á
køkuni sita«, tók skaldið
til...

Føroyska samfelagið er
eitt javnaðarsamfelag —
einans órógvað av gor og
gall Fólkafloksins. Tað
einasta, sum javnaðar-
veldið kund hugsað sær,
vildi verið, at stóða Fólka-
floksins skuldi víknað
mótvegis Javnaðarflokk-
inum, fyrri at tryggja
pamparasessin. Tá vil
javnaðaridealið vera rokk-
ið!... nei, her er ikki nógv
rúm fyrri fólki við hug-
sjónum. Sama er galdandi
fyrri stjóra- og reiðara-
flokkinn við tí vakra navn-

inum, tá alt kemur til alt. I
Føroyum er bara ein flokk-
ur, sum hevur rætt til at
hava eina hugsjón, av tí,
at hinir fimm ikki tora
ráða sær sjálvum.

Um lesarin vil vita meir
um hugsjónarloysi Javn-
aðarfloksins er bert at
hyggja at fakfelagsrørslu-
ni i Føroyum, sum
pampararnir jú umsita,
hóast hetta ikki er alment.
So sæst, hvat stættar-
striðið Javnaðarfloksins
er vert!

Hvi munnu kapitalist-
arnir vera so fegnir um,
at formaður Havnar Arbeids-
mannafelags eitur Karl
Johansen? (hov, hov,

Framhald á síðu 8